

Муниципальное автономное общеобразовательное учреждение
«Бурунгольская средняя общеобразовательная школа им.С.Г. Дугарова»

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО

Хатаева /Хаптагаева А.С./

ф.и.о.

Протокол №1

от «30» августа 2023г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УР

Цыбикова /Цыбикова Н.А./

от «30» августа 2023г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Шыренова /Шыренова Г.Б./

Приказ №146 от «1» сентября 2023г.

Рабочая программа
учебного предмета
«Родной (бурятский) язык»

для 8 класса среднего общего образования
на 2023-2024 учебный год

Составитель: Шарастепанова Туяна Валерьевна,
учитель бурятского языка и литературы
высшей квалификационной категории

с.Хужир, 2023г.

Тайлбари бэшэг

Буряад хэлэн, тэрэниие шэнжэлдэг эрдэм ухаанай хүгжэлтые хараадаа абан, Россиин болбосоролой түсэбые баримталан, мүнөө үедэ хэрэглэгдэдэг программын үндэһөөр буряад хэлэнэй стандартда тааруулан, 8-дахи классай буряад хэлэнэй программа табигдаа.

8-дахи классай буряад хэлэнэй программа соо буряад хэшээлэй гол удха болон шухала шэглэлнүүд хараалагдана. Энэ шэглэлнүүдэй тон шухалань хургалга хүмүүжүүлгэ хоёрые түрэлхи хэлэнэй хэшээлнүүдтэ нягта холбоотойгоор эмхидхэхэ гэхэн эрилтэ болоно. Хурагшадай материалаа ойлгон абалгые эдэбхитэй болгохо арга боломжонуудые хэрэглэхэ, хэлэ шудалан үзэлгые хонирхолтой болгохо хэрэгтэй. Хурагшадые хүдэлгэжэ, өөрын дүршэлтэй болгохо шухала: эндэ нэн түрүүн хургуулиин хуралсалай номууд ба элдэб толинууд хэрэглэгдэхэ байна. Мүн тиихэдэ хурагшадые эдэбхитэйгээр хүдэлгэхын тула элдэб техникскэ хэрэгсэлнүүдые ашаглаха шухала.

Буряад хэлэнэй багшанарай урда табигдаха шухала зорилгонууд:

- ургажа ябаа залуу үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэһэ хууриие гүнзэгыгөөр, бата бэхээр үгэхэ;
- ниитын болон ажахын хэрэгтэ түрэлхи хэлэеэ хэрэглүүлжэ хургаха;
- арадайнгаа түүхэ, аман зохёолойнь баялиг, ёһо заншал, соёл болбосорол – эдэ бүгэдэндэ түшэглэн, буряад үндэһэ яһатанай гүнзэгы мэдэрэл бүрилдүүлхэ.

«Буряад хэлэн» гэхэн 8-дахи классай хуралсалай ном соо гол сэдэбүүд нэгэ бага ондоогоор үгтэһэн байха: синтаксис, холбуулал, мэдүүлэл, юрын мэдүүлэл, дахуулал. Тэдэнэй үзэлгэ дээрэ үндэһэлэн, дабталгашье, шэнэ ойлгосонуудтай танилсалгашье эмхидхэгдэнэ. Хурагшадта юрын мэдүүлэл, тэрэнэй байгуулга, шухала ба юрын гэшүүд, мэдүүлэлэй тододхоһон гэшүүд, нэгэ түрэл гэшүүд, мэдүүлэлэй гэшүүд болодоггүй үгэнүүд, дахуулал тухай ойлгосонууд дурадхагдана.

Буряад хэлэ 8-дахи класста үзэлгэ болбол иимэ **гол зорилгоһоо бүридэнэ:**

- хурагшадые буряадаар зүбөөр хэлүүлжэ, хөөрүүлжэ хургаха, бэшэгэй дүрим баримталжа, алдуугүйгөөр бэшүүлжэ хургаха;
- түрэлхи хэлэнэйнгээ грамматика зүбөөр ойлгоод, хэлэлгэдээ хэрэглэжэ хураха;
- буряад хэлэнэй баялигые, тэрэнэй уран аргуудые хэшээлдээ хэрэглэхэ, тэдэниие хурагшадай хэлэлгэдэ хэрэглүүлжэ хургаха.
- буряад хэлэнэй синтаксис заажа байхадаа, фонетическэ, морфологическа болон синтаксическа шүүлбэринүүдые хурагшадаар дүүргүүлхэ;

- буряад хэлэнэй грамматика заахадаа, үзэһэн дүримүүдтэ таараха мэдүүлэлнүүдые үгэхэ. Үгтэһэн мэдүүлэлнүүд ажабайдалтай нягта холбоотой байха ёһотой. Мүн тиихэдэ үгтэһэн мэдүүлэлнүүд болбосоруулха болон хүмүүжүүлхэ байха зэргэтэй.
- тус хэлэнэй аша туһаар арадайнгаа соёл болбосорол, түүхэ, абари зан, ёһо заншал, хургаал ойлгохо г.м. Ушар тиимэхэ багшанар хэлэ, уран зохёолоо ойлгожо, мэдэжэ, шудалжа, хүүлэй үеын эрхим дүй дүршэл хэрэглэжэ, хурагшадые найнаар хургаха уялгатай.
- буряад хэлэ заахадаа, хурагшадай аман болон бэшэмэл хэлэлгэдэ үдэр бүри анхаралаа хандуулжа хургаха шухала.

Хурагшадайнгаа оюун бэлиг, ухаан бодолыень хүгжөөн, бэе даагаад үзэжэ байһан юумэе гүнзэгырүүлхэ, өөһэдөө ухаалдин хүдэлхэ шадабари хүгжөөхэ гэшэ **баһал гол зорилгонуудай нэгэн болоно.**

Хуралсалай ябадал иимэ технологи болон онол аргууд дээрэ эмхидхэгдэнэ: түлэблэлэй, блогой, шэнжэлүүлжэ ойлгуулха, зохёохы, бэдэрэлгын. Заалгын ба шэнжэлэн үзэлгын замуудые тодоруулдаг багшалхы эрдэм ухаае буряад хэлэ зааха онол арга гэнэбди.

Буряад хэлэ зааха онол арга дидактикатай тон нягта холбоотой. Хүмүүжүүлгын, эрдэмэй болон хуралсалай ёһо анхаралда абадаг дидактикын юрэнхы үзэлнүүд буряад хэлэнэй онол аргын үндэһе хууринь болоно гэшэ.

Хуралсалай жэлэй эхиндэ багша класс бүхэндэ хурагшадай мэдэсэ, шадабарин хэмжэээ элирүүлхэ зорилготойгоор хэдэн ондоо түхэлэй шалгалтын хүдэлмэринүүдые дүүргүүлхэ: грамматическа даабаринуудтай диктантнуудые, зохёолго ба найруулгануудые бэшүүлжэ, тестнүүдые дүүргүүлжэ, анкетэнүүдэй асуудалнуудта харюу үгэжэ хургаха; аман шалгалта үнгэргэхэ; үзэгдэһэн сэдэбээр шалгалтын асуудалнуудта харюунуудые абажа шадаха; хөөрэлдөө эмхидхэхэ болон бусад. Тус предметэй удха болон бүридэл хадаа личностно-ориентированна хургалгын ёһо заршам дээрэ үндэһэлнэ.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдээндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдээндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнууд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;

- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;

- багшатаяа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яжаа шиидхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;

- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсуулхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;

- өөрынгөө, ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха, критеринүүдые зохёохо;

Оршон тойрониин шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо; юун тухай хэлэгдэнэб, удхань амар бэ, идеянь ямар бэ?

- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;

- ондо ондоо түхэлтэй текстнууд (текст, схема, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;

- үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;

- анализ, синтез хэхэ;

- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондохи холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;

- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһоо дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол амин ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;

- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог үг, али диалог хэрэглэжэ шадаха;

- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;

- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;

- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ;

- асуудалнууды табиха.

Энэ программа соо буряад арадай соёл, болбосорол, түүхэ, абари зан, ёһо заншал гэхэ мэтэ ойлгосонууд багаһанаар оруулагданхай.

1. Буряад хэлэнэй грамматика сомороор, хуряангыгаар үгтэнхэй. Жэшээлхэдэ: морфологи ганса 6-дахи класста үзэхэ, синтаксис 7-8-дахи классуудта үзэхэ.
2. Бэшэгэй дуримүүд тобшоор, богонёор үгтэжэ, тэдээндэ тааруулан, мэдүүлэлнүүд гол түлэб уран зохёол болон арадай аман зохёолһоо абтаа.
3. Энэ шэнэ ном соо темэ бүхэнэй удаа упражненинүүд, даабаринууд дурадхагдана.

Буряад хэлээр шадабари:

- нэрэ ба үйлэ холбуулалнуудай гол ба дулдыданги үгэнүүдые гаргадаг хэлэлгын хубинуудые зүбөөр олохо;
- сүлөө ба тогтомол холбуулалнуудые илгаруулха;
- Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоо (тааралдал, хүтэлбэри, шадарлал) зүбөөр илгаруулха;
- нэгэ бүридэлтэ ба хоёр бүридэлтэ мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа шадаха;
- нэгэ түрэл гэшүүдтэй, хандалгатай, оролто үгэнүүдтэй, тусгаарлагдаһан гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые үгүүлжэ, зохёожо шадаха;
- 5–7-дохи классуудта үзэһэн бэшэгэй дуримүүдые, 7–8-дахи классуудта үзэһэн сэглэлтын тэмдэгүүдые дахуулалтай, сэхэ хэлэлгэтэй, нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдтэ ба бусад хэрэгтэй дуримүүдтэ зүбөөр хэрэглэхэ.

Формы организации деятельности обучающихся: фронтальная, групповой (хоёр-хоёроороо), индивидуальная, коллективнэ (хамтын).

Формы контроля освоения обучающимися содержания курса: сээжээр асуулга, бээ даагаад хүдэлмэри, тестнүүд; шалгалтын хүдэлмэри, диктант, тест.

Описание места учебного предмета в учебном плане:

Нуралсалай түсэбөөр долоон хоногто 2 саг үгтэнэ, жэл соо хамтадаа 68 саг.

Бэлүүлхэ болзор ба шата – 2023/2024 нуралсалай он.

ПРОГРАММЫН БҮРИДЭЛ БА УДХА:

Урда классуудта үзэхэнөө дабталга. (8 час)

Холбуулал (8 час)

Холбуулал тухай ойлгосо. Холбуулалай илгарал: тогтомол ба сүлөө холбуулалнууд. Холбоо үгэнүүд, тэдэнэй илгарал. Холбоо үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэжэ һургалга. Олон янзын (синонимична) холбоо үгэнүүдые хэлэлгэдээ хэрэглэхэ шадабаритай болголго.

Мэдүүлэл (3 час)

Олон янзын (юрэ хөөрэхэн, асууһан, идхәһан, шангадхәһан) мэдүүлэлнүүд. Тэдэнэй илгаанууд ба сэглэлтын тэмдэгүүд. Удхын сохилто. Удхын сохилто ба үгэнүүдэй һуури байра хэрэглэжэ, мэдүүлэлэй шухала үгэ илгаруулан хэлэжэ һургалга.

Юрын мэдүүлэл (4 час)

Юрын ба орёо мэдүүлэлнүүд тухай ойлгосо. Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоо. Үгэнүүдэй нягта ба нягта бэшэ холбоонууд. Тааралдал, хүтэлбэри, шадарлал. Мэдүүлэлэй гэшүүд. Хоёр бүридэлтэ ба нэгэ бүридэлтэ юрын мэдүүлэлнүүд. Юрын мэдүүлэлэй илгарал. Дутуу мэдүүлэл.

Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд (7час)

Нэрлүүлэгшэ, тэрэнэй гаралга. Нэрлүүлэгшые заагша. Хэлэгшэ, тэрэнэй гаралга. Юрын хэлэгшэ. Бүридэмэл хэлэгшэ. Бүридэмэл нэрэ хэлэгшэ. Бүридэмэл үйлэ хэлэгшэ. Хэлэгшын холболто. Нэрлүүлэгшэ хэлэгшэ хоёрой хоорондо зурлаа табилга. Хэлэгшын зүйр үгэнүүд.

Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд (8час)

Элирхэйлэгшэ, тэрэнэй гаралга. Хабсаргалта, тэрэнэй илгарал. Нэмэлтэ. Сэхэ ба хазагай нэмэлтэ. Ушарлагша, тэрэнэй илгарал. Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй байра. Юрын гэшүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэжэ һуралга. Нэмэлтэ, элирхэйлэгшын орондо таараха синонимуудые хэрэглэлгэ.

Мэдүүлэлэй тододхон гэшүүд (3час)

Тусгаарлалга тухай юрэнхы ойлгосо. Тусгаарлагдаһан гэшүүдые хоолойн аялгаар илгалга. Хабсаргалта тусгаарлалга, тэрэнэй сэглэлтын тэмдэг. Мэдүүлэлэй гэшүүдые тодо болгоһон үгэнүүдые тусгаарлалга. Тусгаарлалгын сэглэлтын тэмдэгүүд. Тусгаарлалгатай, хабсаргалтатай мэдүүлэлнүүдые зүб аялгатайгаар хэлэжэ, уншажа һуралга. Тусгаарлагдаһан гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зүбөөр үгүүлхэ шадабаритай болголго. Иимэ мэдүүлэлнүүдые алдуугүйгөөр бэшэхэ дадалтай болголго.

Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд (6 час)

Нэгэ түрэл гэшүүд тухай ойлгосо. Нэгэ түрэл ба нэгэ түрэл бэшэ элирхэйлэгшэнүүд. Нэгэ түрэл гэшүүдэй холболто үгэнүүд. Хоолойн аялгаар холболдоһон нэгэ түрэл гэшүүд. Хэдэн зэргэлээ нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүд. Нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэл доторхи хамтадхаан үгэ. Хамтадхаан үгэтэй нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдэй сэглэлтын тэмдэгүүд. Нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зүб аялгатайгаар хэлэжэ һуралга. Эдэ мэдүүлэлнүүд соо сэглэлтын тэмдэгүүдые зүбөөр табиха шада-баритай болголго.

Мэдүүлэлэй гэшүүд болодоггүй үгэнүүд (5час)

Оролто үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүд. Оролто мэдүүлэлнүүд. Оролто үгэнүүдые ба оролто мэдүүлэлнүүдые хоолойн аялгаар илгалга. Оролто үгэнүүдэй сэглэлтын тэмдэгүүд. Оролто мэдүүлэлнүүдые запятой, зурлаа, хаалтаар илгалга. Хандалга. Мэдүүлэл дотор хандалгын һуури. Хандалгыг хоолойн аялгаар илгалга ба хандалгын сэглэлтын тэмдэгүүд. Хэлэһэн һанал бодолдоо хандалгаяа оролто үгэнүүдэй туһаар гарган, харуулжа шадалга. Аянгалһан үгэнүүд ба үгэ мэдүүлэлнүүд. Хандалгатай, оролто үгэнүүдтэй, оролто мэдүүлэлнүүдтэй, аянгалһан үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зүб аялгатайгаар хэлэхэ шадабаритай болголго. Эдэ мэдүүлэлнүүдтэ сэглэлтын тэмдэгүүдые табиха шадабаритай болголго.

Дахуулалтай мэдүүлэлнүүд (10 час)

Дахуулал тухай юрэнхы ойлгосо. Юрын дахуулал. Бээ дааһан дахуулал. Тэдэниие зүб аялгатайгаар үгүүлэлгэ ба сэглэлтын тэмдэгүүд.

Жэл соо үзэһэнөө дабталга (6 час)

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэдэ 6 час үгтэнэ

Бүхэли зохёолой гү, али тэрэнэй али нэгэ бүлэгэйн удхада дүтэрхыгөөр, синтаксисэйнгээ талаар бүри орёо (дэлгэрэнгы юрын мэдүүлэлнүүдтэй) текстнүүдые удхадань дүтэрхыгөөр хэрэглэлгэ ба найруулга бэшэлгэ. Бүхэли зохёолой гү, али тэрэнэй али нэгэ удха тухай өөрынгөө һанал бодомжо харуулангаа, хуряангыгаар аман хөөрэлгэ ба найруулга бэшэлгэ. Уншаһан зохёолой удхада табигдаһан асуудалнуудта элдэб цитата, баримтатай дэлгэрэнгы харюунуудые бэшэлгэ. Урид зохёоһон түсэбэй ёһоор уран зохёолой геройнуудта (ганса геройдо гү, али зэргэсүүлэн) характеристикэ бэшэлгэ. Кинофильмын, зүжэгэй ба уран зохёолой ямар нэгэн герой тухай зохёолго бэшэлгэ. Юрын байгуулгатай орёо мэдүүлэлнүүдһээ бүридэһэн хөөрөөнүүдые ородһоо буряад хэлэн дээрэ оршуулга. Найдэр гү, али һурагшадай амаралта тухай аман ба бэшэмэл хөөрөөн.

Ариг сэбэрые сахилга, бэеын тамир тухай сэдэбүүдтэ бодомжолгын зүйлнүүдтэйгээр аман ба бэшэмэл зохёолго бэшэлгэ.

Календарно-тематическое планирование 8 класс

Буряад хэлээр сэдэбүүдые үзэхэ түсэблэлгэ

(68 ч)

№	Сэдэб	Сар
	1-дэхи четверть – 16ч. Дабталга	8ч
1	Оршол. Буряад хэлэн – арадай хэлэн.	1ч
2	5 – 7-дохи ангинуудта үзэхэнөө дабталга. Фонетикэ.	1ч
3	Графика. Дабталга.	1ч
4	Шалгалтын диктант	1ч
5	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1ч
6	Орфографи. Лексикэ. Дабталга.	1ч
7	Морфологи.	1ч
8	Үгын бүридэлөөр шүүлбэри	1ч
	Холбуулал	8ч
9	Синтаксис тухай юрэнхы мэдээн.	1ч
10	Буряад хэлэлгын байгуулга тухай	1ч
11	Синтагматика тухай юрэнхы ойлгосо.	1ч
12	Холбуулал тухай юрэнхы ойлгосо	1ч
13	Холбуулалнуудай бүридэлдэ ороһон үгэнүүдэй харилсаа холбоо.	1ч
14	Холбуулалнуудай шүүлбэри	1ч
15	Шалгалтын хүдэлмэри. Тест.	1ч
16	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1ч
	2-дохи четверть – 16ч. Мэдүүлэл	3ч
17	Мэдүүлэл тухай юрэнхы ойлгосо	1ч
18	Холбуулал мэдүүлэл хоёрой илгаа	1ч
19	Х.х.х. Зурагаар зохёолго (багшын үзэмжөөр)	1ч
	Юрын мэдүүлэл	4ч
20	Юрын мэдүүлэлэй байгуулга	1ч
21	Нэгэ бүридэлтэ мэдүүлэлнүүд	1ч
22	Юрын мэдүүлэлэй шүүлбэри	1ч
23	Практическа хүдэлмэри	1ч
	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд	7ч

24	Нэрлүүлэгшэ, тэрэнэй гаралга	1ч
25	Хэлэгшэ, тэрэнэй гаралга	1ч
26	Нэрлүүлэгшэ хэлэгшэ хоёрой хоорондоо зурлаа табилга	1ч
27	Тренировочно упражненинүүд	1ч
28	Х.х.х. Зохёолго «Номоо гамнаха ёһотой»	1ч
29	Шалгалтын хүдэлмэри.	1ч
30	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1ч
	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд	8ч
31	Элирхэйлэгшэ, тэрэнэй илгарал	1ч
32	Хабсаргалта, тэрэнэй илгарал	1ч
	3-дахи четверть	20ч
33	Нэмэлтэ. Сэхэ ба хазагай нэмэлтэ	1ч
34	Ушарлагша, тэрэнэй илгарал	1ч
35	Мэдүүлэлэй гэшүүдээр шүүлбэри	1ч
36	Практическа хүдэлмэри	1ч
37	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч
38	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1ч
	Мэдүүлэлэй тододхоһон гэшүүд	3ч
39	Мэдүүлэлэй тододхоһон гэшүүд	1ч
40	Тододхоһон гэшүүдтэ табигдадаг сэглэлтын тэмдэгүүд	1ч
41	Практическа хүдэлмэри	1ч
	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд	6ч
42	Нэгэ түрэл гэшүүд	1ч
43	Хамтадахаһан үгэтэй нэгэ түрэл гэшүүдэй сэглэлтэнүүд	1ч
44	Х.х.х. Найруулга	1ч
45	Практическа хүдэлмэри	1ч
46	Шалгалтын хүдэлмэри	1ч
47	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1ч
	Мэдүүлэлэй гэшүүд болодоггүй үгэнүүд	5ч
48	Хандалга. Мэдүүлэл соо хандалгын һуури	1ч
49	Оролто үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүд. Оролто мэдүүлэл.	1ч
50	Аянгалһан үгэнүүд	1ч
51	Х.х.х. Зурагаар хүдэлмэри	1ч
52	Шалгалтын диктант	1ч
	4-дэхи четверть – 16ч. Дахуулал	10ч
53	Дахуулал тухай юрэнхы мэдээн	1ч

54	Юрын ба бэеэ дааһан дахуулалнууд	1ч
55	Причастна дахуулалтай мэдүүлэлнүүд	1ч
56	Причастна дахуулалтай мэдүүлэлнүүд	1ч
57	Х.х.х. Найруулга	1ч
58	Деепричастна дахуулалтай мэдүүлэлнүүд	1ч
59	Деепричастна дахуулалтай мэдүүлэлнүүд	1ч
60	Практическа хүдэлмэри. Дахуулал шүүлбэрилхэ алгоритм	1ч
61	Шалгалтын хүдэлмэри.	1ч
62	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1ч
	Жэл соо үзэһэнөө дабталга	6ч
63	Холбуулал. Мэдүүлэл	1ч
64	Юрын мэдүүлэл	1ч
65	Мэдүүлэлэй гэшүүд	1ч
66	Дахуулал	1ч
67	Жэлэй шалгалтын хүдэлмэри ба анализ	1ч
68	Х.х.х. Текст оршуулга/ Рецензи бэшэлгэ	1ч
	Бүхыдөө	68

Багшын хэрэглэхэ методическа литература

- 1.«Буряд хэлэн» С.Г. Ошоров, Ж.Ц. Жамбуева, Улаан-Үдэ «Бэлиг», 2018 он.
2. «Буряд хэлээр диктантнуудай суглуулбари» 5-9-дэхи классууд, Ц.Б. Бадмацыренова, Ц.В. Лубсанова, М.Б. Мункуева, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2021он.
3. «Буряд хэлээр тестнүүд» С.Г. Будаин, Ж.Д. Жамбуева, Я.Ц. Ивахинова, Ц.В. Лубсанова, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2006он.
5. «Буряд хэлээр, уншалгаар, буряд литератураар нурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ», Ц.Б. Цыренова, Б.Б. Жалсанов Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2007он.
6. «Эхэ хэлэн» буряд хэлэнэй сахим нураха бэшэг.